

Sygn. akt I ACa 904/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 maja 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie, I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Jolanta Terlecka
Sędzia:	SA Walentyna Łukomska-Drzymała (spr.)
Sędzia:	SA Zbigniew Grzywaczewski
Protokolant	st. sekretarz sądowy Dorota Kabala

po rozpoznaniu w dniu 18 maja 2016 r. w Lublinie na rozprawie

sprawy z powództwa Syndyka masy upadłości (...) Spółki Akcyjnej
w upadłości likwidacyjnej w W.

przeciwko Gminie B.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 8 lipca 2015 r., sygn. akt IX GC 205/15

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że zasądza od pozwanej Gminy B. na rzecz powoda Syndyka masy upadłości (...) Spółki Akcyjnej w upadłości likwidacyjnej w W. kwotę 149.046,15 (sto czterdzieści dziewięć tysięcy czterdzieści sześć 15/100) złotych

z ustawowymi odsetkami od dnia 28 maja 2013r. do dnia zapłaty oraz kwotę 11.070 (jedenaście tysięcy siedemdziesiąt) złotych tytułem kosztów procesu

i oddala powództwo o zasądzenie odsetek za okres wcześniejszy;

II. oddala apelację w pozostałej części;

III. zasądza od pozwanej Gminy B. na rzecz powoda Syndyka masy upadłości (...) Spółki Akcyjnej w upadłości likwidacyjnej w W. kwotę 10.153 (dziesięć tysięcy sto pięćdziesiąt trzy) złote tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt I ACa 904/15

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 8 lipca 2015 r. Sąd Okręgowy w Lublinie oddalił powództwo Syndyka Masy Upadłości (...) Spółki Akcyjnej

w upadłości likwidacyjnej w W. skierowane przeciwko pozwanej Gminie B. o zapłatę kwoty 149.046,15 zł (pkt I) i zasądził od powoda na rzecz pozwanej Gminy kwotę 3.617 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt II).

W uzasadnieniu wyroku Sąd Okręgowy wskazał na następujące ustalenia i motywy swego rozstrzygnięcia:

W dniu 19 września 2012 r. (...) Spółka Akcyjna w W. zawarła z pozwaną Gminą B. umowę nr (...), której przedmiotem było wykonanie zamówienia publicznego o nazwie: budowa boiska piłkarskiego o nawierzchni z trawy syntetycznej z urządzeniami towarzyszącymi

w miejscowości B., współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej. Spółka (...) była we wskazanej umowie wykonawcą a Gmina B. – zamawiającym. W dniu podpisania umowy Spółka (...) przekazała przelewem na konto pozwanej Gminy kwotę 149.046,15 zł tytułem zabezpieczenia należytego wykonania umowy.

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy postanowieniem z dnia 5 marca 2013 r. ogłosił (...) Spółki Akcyjnej w W..

Na wniosek Syndyka Masy Upadłości Sędzia Komisarz w dniu 25 marca 2013 r. wydał postanowienie zezwalające na wykonanie umowy przez Syndyka, jednak podwykonawca wskazany przez Syndyka nie uzyskał zgody zamawiającego na wstąpienie na teren budowy, co było warunkiem koniecznym zgodnie z (...) umowy. W związku z tym, że wykonanie umowy nie było w tej sytuacji możliwe – Sędzia Komisarz postanowieniem z dnia 29 kwietnia 2013 r. uchylił poprzednie postanowienie i udzielił Syndykowi zezwolenia na odstąpienie od umowy. Syndyk pismem z dnia 9 maja 2013 r. skierowanym do Wójta Gminy B. złożył oświadczenie o odstąpieniu od umowy, jednocześnie wzywając pozwaną Gminę do zwrotu wpłaconego na jej rzecz zabezpieczenia należytego wykonania umowy.

W odpowiedzi na oświadczenie Syndyka o odstąpieniu od umowy pozwana Gmina pismem z dnia 17 maja 2013 r. złożyła oświadczenie

o potrąceniu wierzytelności z tytułu wniesionego przez (...) zabezpieczenia z własną wierzytelnością z tytułu kar umownych wyliczonych przez pozwaną Gminę w przesłanej powodowi nocie księgowej. Gmina naliczyła kary umowne z powodu odstąpienia od umowy z przyczyn dotyczących wykonawcy w wysokości 10% wynagrodzenia tj. w wysokości 149.046,15 zł – zgodnie z § 11 ust.6 umowy.

W odpowiedzi na złożone przez pozwaną Gminę oświadczenie

o potrąceniu oraz notę księgową zawierającą wyliczenie kar umownych, Syndyk w piśmie z dnia 20 czerwca 2013 r. zakwestionował zasadność i podstawy dokonanego przez Gminę potrącenia. Syndyk wskazał, że Gminie B. nie służy prawo naliczenia kar umownych, z uwagi na szczególny charakter odstąpienia Syndyka od umowy, którego skutki należało oceniać w świetle

art. 99 prawa upadłościowego i naprawczego. Przepis ten zdaniem Syndyka wyłączał stosowanie regulacji umownych i regulacji ogólnych kodeksu cywilnego. W związku z tym Gmina B. jak każdy wierzyciel winna zgłosić swoją wierzytelność do Sędziego Komisarza.

Powyższy stan faktyczny był pomiędzy stronami bezsporny. Spór sprowadzał się do rozstrzygnięcia, czy stronie pozwanej służyło prawo potrącenia wzajemnej wierzytelności z tytułu kar umownych zastrzeżonych

w umowie - czemu powód zaprzeczał oraz czy do dokonanego przez pozwaną potrącenia należało stosować przepisy art. 93-96 prawa upadłościowego

i naprawczego, czy też przepisy kodeksu cywilnego – art. 498-505 kc – jak twierdziła pozwana. Sąd Okręgowy rację przyznał stronie pozwanej.

Sąd Okręgowy wskazał, że art. 93 prawa upadłościowego i naprawczego odnosi się wyłącznie do potrącenia wierzytelności istniejących już w chwili ogłoszenia upadłości, a nie do przypadku, gdy obie wierzytelności powstały po ogłoszeniu upadłości, jak to miało miejsce w niniejszej sprawie.

W okolicznościach sprawy dopiero na skutek odstąpienia Syndyka od umowy zrealizowały się warunki do dokonania potrącenia przez pozwaną Gminę,

a w konsekwencji do wzajemnego umorzenia obu wierzytelności.

W orzecznictwie w sposób jednoznaczny zostało przyjęte, że szczególne przepisy o potrąceniu w postępowaniu upadłościowym (art. 93-96) stosuje się jedynie do potrącenia między wierzytelnością, a wierzytelnością upadłego, która wchodzi w skład masy upadłości. Jeżeli potrącenie dotyczy wierzytelności upadłego, która nie wchodzi w skład masy upadłości, to odbywa się ono na zasadach ogólnych.

W ocenie Sądu Okręgowego w ustalonym stanie faktycznym nie można odmówić skuteczności oświadczeniu o potrąceniu złożonemu Syndykowi przez Gminę, a także zgłoszonemu w niniejszym postępowaniu. Prawo upadłościowe nie reguluje kwestii potrącania wierzytelności, które powstały po ogłoszeniu upadłości, a więc dopuszczalność istnienia przesłanek potrącenia winna być oceniana według zasad ogólnych. Powód nie kwestionował w sporze, że dokonane przez pozwaną Gminę potrącenie spełniało przesłanki przewidziane tak w zawartej przez strony umowie, jak i określone w art. 498 i n. kc, podnosił jedynie, że potrącenie było niedopuszczalne w świetle prawa upadłościowego

i naprawczego. Podstawą prawną potrącenia dokonanego przez pozwaną Gminę były postanowienia umowne. W (...) umowy z dnia (...) strony na podstawie art. 483 kc wprowadziły zastrzeżenie, że odstąpienie od umowy przez wykonawcę z przyczyn niezależnych od zamawiającego stanowi podstawę dla zamawiającego do naliczenia kary umownej w wysokości 10% wynagrodzenia wykonawcy. Stosownie zaś do treści art. 498 kc potrącenie było dopuszczalne, gdyż obie wierzytelności były wymagalne i zaskarżalne. Konsekwencją dokonanego przez pozwaną Gminę potrącenia stało się umorzenie obu wierzytelności.

W tym stanie rzeczy i na podstawie powołanych wyżej przepisów Sąd Okręgowy oddalił powództwo. Orzeczenie o kosztach uzasadnia przepis art. 98 kpc.

Apelację od powyższego wyroku złożył powód Syndyk Masy Upadłości (...) Spółki Akcyjnej w upadłości likwidacyjnej w W. zarzucając wyrokowi:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 98 oraz art. 99 prawa upadłościowego i naprawczego oraz postanowień umowy (...)

z dnia (...) poprzez uznanie przez sąd I instancji, że wierzytelność pozwanej Gminy z tytułu kary umownej za odstąpienie powstała i nadawała się do potrącenia z wierzytelnością powoda, pomimo że szczególny charakter prawa odstąpienia przewidzianego w przepisach prawa upadłościowego i naprawczego wyklucza przyjęcie takiej interpretacji, a prawo upadłościowe w art. 99 statuuje i ogranicza uprawnienia pozwanej Gminy jedynie do dochodzenia należności z tytułu poniesionych strat poprzez zgłoszenie ich do sędziego komisarza, zaś realizacja uprawnień syndyka w ramach upadłości nie może być oceniana jako działanie wykonawcy;

2. naruszenie art. 84 ust. 1 prawa upadłościowego i naprawczego poprzez jego niezastosowanie, w sytuacji gdy (...) umowy z dnia

(...) utrudnia realizację celów postępowania upadłościowego;

3. naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 93 ust. 1 prawa upadłościowego i naprawczego poprzez uznanie skuteczności złożonego przez pozwaną Gminę oświadczenia o potrąceniu wierzytelności i błędne przyjęcie, że prawo upadłościowe nie reguluje kwestii potrącenia wierzytelności powstałych po ogłoszeniu upadłości uznając, że w tym przypadku dopuszczalność potrącenia winna być oceniana według zasad ogólnych;

4. naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 93 prawa upadłościowego i naprawczego poprzez uznanie przez sąd I instancji, że obie wierzytelności powstały po dniu ogłoszenia upadłości, w sytuacji gdy wierzytelność powódki powstała jeszcze przed ogłoszeniem upadłości, a wierzytelność pozwanej (której istnienie jest przez skarżącego kwestionowane) powstała po dniu ogłoszenia upadłości

w związku z oświadczeniem syndyka;

5. naruszenie art. 498 kc w zw. z art. 483 kc poprzez ich nienależyte zastosowanie, w sytuacji gdy kwestię potrącenia i powstania wierzytelności regulują przywołane wyżej przepisy prawa upadłościowego i naprawczego;
6. naruszenie przepisów postępowania tj. art. 328 § 2 kpc poprzez nie odniesienie się przez sąd I instancji do podniesionego w piśmie przygotowawczym powoda zarzutu bezskuteczności klauzuli umownej zawartej w (...) umowy z dnia (...). w stosunku do masy upadłości stosownie do art. 84 ust. 1 prawa upadłościowego i naprawczego.

Wskazując na przedstawione zarzuty skarżący wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od pozwanej Gminy na rzecz powoda kwoty 149.046,15 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 14 maja 2013 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów sądowych, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja powoda zasługuje na uwzględnienie, aczkolwiek nie wszystkie podniesione w niej zarzuty są uzasadnione.

Za chybiony należy uznać zarzut naruszenia art. 382 § 2 kpc. Obraza wskazanego przepisu może być skutecznym zarzutem apelacji tylko wtedy, gdy uzasadnienie zaskarżonego wyroku nie posiada wszystkich koniecznych elementów, bądź zawiera tak kardynalne braki, które uniemożliwiają kontrolę instancyjną. Jak stwierdził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 7 lutego 2001 r. naruszenie przepisu, określającego wymagania, jakim winno odpowiadać uzasadnienie wyroku sądu (art. 328 § 2 kpc), może być ocenione jako mogące mieć istotny wpływ na wynik sprawy w sytuacjach tylko wyjątkowych, do których zaliczyć można takie, w których braki w zakresie poczynionych ustaleń faktycznych i oceny prawnej są tak znaczne, że sfera motywacyjna orzeczenia pozostaje nieujawniona bądź ujawniona w sposób uniemożliwiający poddanie jej ocenie instancyjnej (sygn. akt V CKN 606/00, Lex nr 53116). Sytuacja taka w sprawie nie zachodzi. Treść uzasadnienia pozwala na odczytanie sfery motywacyjnej orzeczenia i poddanie go kontroli instancyjnej, mimo braku odniesienia się do wszystkich argumentów strony powodowej i braku pogłębionych wywodów prawnych. Podnieść też należy, iż przepis art. 328 § 2 kpc nie stanowi właściwej płaszczyzny do krytyki trafności przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku ustaleń faktycznych ani ich oceny prawnej (por. wyrok SN z dnia 20 lutego 2008 r., sygn. II CSK 449/07, Lex nr 442515).

Z tych względów zarzut naruszenia omawianego przepisu należało uznać za chybiony.

Apelacja nie zawiera zarzutu naruszenia innych przepisów prawa procesowego jak również nie kwestionuje ustaleń faktycznych sądu pierwszej instancji. W tych warunkach Sąd Apelacyjny nie ma podstaw do zakwestionowania ich poprawności i ustalenia faktyczne sądu pierwszej instancji przyjmuje za własne. Okoliczności faktyczne nie były pomiędzy stronami sporne. Spór sprowadzał się do kwestii prawnych. Jediną przyczyną kwestionowania żądania pozwu ze strony pozwanego było zgłoszenie zarzutu potrącenia wzajemnej wierzytelności.

W ustalonym stanie faktycznym sprawy za uzasadniony należy uznać zarzut naruszenia art. 98 prawa upadłościowego (w brzmieniu obowiązującym w dacie zawarcia umowy i złożenia oświadczenia o odstąpieniu).

W okolicznościach sprawy nie może budzić wątpliwości, iż ma tu zastosowanie w/w przepis. Umowa łącząca pozwaną Gminę z upadłym – umowa o roboty budowlane – jest umową wzajemną, która podlega regulacji zawartej w omawianym przepisie. W umowie tej zamieszczono jako postanowienia dodatkowe zapisy dotyczące kaucji gwarancyjnej, która została uiszczona przed zawarciem umowy. Z ustaleń sądu wynika, że umowa nie została przez żadną ze stron wykonana, a zatem syndyk mógł od niej odstąpić a postanowienia dotyczące kaucji gwarancyjnej, jako nie stanowiące samodzielnej umowy, dzieliły los prawny całej umowy. Przy niekwestionowaniu skuteczności odstąpienia od umowy przez syndyka istota sporu pomiędzy stronami sprowadzała się przede wszystkim do oceny, czy na skutek odstąpienia przez Syndyka od umowy pozwana Gmina uzyskała prawo dochodzenia kar umownych z tytułu tego odstąpienia. Umowa o roboty budowlane przewidywała kary umowne w przypadku odstąpienia od niej przez wykonawcę z przyczyn niezależnych od zamawiającej Gminy. Sąd Apelacyjny podziela w tym zakresie stanowisko

skarżącego, iż odstąpienie od umowy przez syndyka na podstawie art. 98 prawa upadłościowego nie rodzi po stronie pozwanej prawa do domagania się kar umownych. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z dnia 20 listopada 2011 r. (sygn. IV CSK 47/11, Lex nr 1147774) wskazał, że uprawnienie syndyka do odstąpienia od umowy na podstawie art. 98 ust. 1 prawa upadłościowego nie jest działaniem za stronę, czy w imieniu upadłego; w grę wchodzi tu oświadczenie organu sądowego powołanego do przeprowadzenia egzekucji uniwersalnej, jaką jest postępowanie upadłościowe

z opcją likwidacyjną. Przepis ten daje syndykowi prawo wyboru: może wykonać zobowiązanie upadłego i zażądać od drugiej strony umowy świadczenia wzajemnego albo od umowy odstąpić. Według Sądu Najwyższego uregulowana w art. 98 ust. 1 prawa upadłościowego instytucja odstąpienia od umowy różni się zasadniczo od przewidzianej w art. 491 kc możliwości odstąpienia przez jedną ze stron od umowy z przyczyny zwłoki w realizacji świadczenia wzajemnego przez drugą stronę. Odmienność ta dotyczy zarówno podmiotu uprawnionego do odstąpienia, którym jest syndyk, a nie strona umowy, oraz przesłanek zastosowania tej instytucji; w postępowaniu upadłościowym jest ono podyktowane względem na interes wszystkich wierzycieli upadłego, a nie tylko jednej ze stron umowy wzajemnej. Już te odmienności uzasadniają tezę, że odstąpienie od umowy wzajemnej przez syndyka jest autonomiczną instytucją prawa upadłościowego, do której nie stosuje się skutków odstąpienia od umowy wzajemnej przez stronę, dokonanego na podstawie art. 491 kc.

Z kolei w uzasadnieniu postanowienia z dnia 13 stycznia 2012 r. (sygn.

I CSK 296/11, Lex nr 12122759) Sąd Najwyższy wskazał na inne istotne okoliczności, które należy wziąć pod uwagę, gdy podstawą odstąpienia był art. 98 prawa upadłościowego, który przyznaje prawo do odstąpienia od umowy w innej sytuacji niż przewidziana w kodeksie cywilnym. Po pierwsze, prawo do odstąpienia zostało zastrzeżone nie dla strony danej umowy, lecz może je wykonać syndyk, niewątpliwie chodzi więc o zapewnienie szybkiego odzyskania przez masę upadłości tego, co upadły świadczył na podstawie umowy. Po drugie, syndyk, aby wykonać prawo odstąpienia od umowy, jest dodatkowo ograniczony; o tym, czy może się nim posłużyć, nie decyduje samodzielnie, lecz musi mieć upoważnienie rady wierzycieli, a jeżeli nie została ona powołana, sędziego-komisarza. Po trzecie, inaczej niż w przypadku odstąpienia od umowy sprzedaży nieruchomości, które dokonuje się poza postępowaniem upadłościowym, druga strona nie może żądać tego, co świadczyła na podstawie tej umowy wprost od syndyka z masy upadłości, ale może dochodzić w postępowaniu upadłościowym należności z tytułu wykonania zobowiązania i poniesionych strat, zgłaszając te wierzytelności sędziemu-komisarzowi. Te istotne odrębności pomiędzy ustawowym odstąpieniem od umowy uregulowanym w kodeksie cywilnym a odstąpieniem od umowy w postępowaniu upadłościowym uzasadniają odrębne traktowanie tych instytucji (por. uzasadnienie w/w postanowienia Sądu Najwyższego).

Również komentatorzy prawa upadłościowego wyrażają pogląd, iż uprawnienie syndyka do odstąpienia od umowy wzajemnej ma charakter ustawowego prawa odstąpienia (Andrzej Jakubecki, Feliks Zedler – Prawo Upadłościowe i Naprawcze, Komentarze Zakamycze, 2003 r., s.257)

Prawo określone w art. 98 prawa upadłościowego stanowi modyfikację zasady pacta sunt servanda i stanowi przyznanie syndykowi kompetencji prawo kształtującej. Gdy syndyk żąda wykonania umowy – to obowiązuje ona w całości ze wszystkimi postanowieniami umownymi. Natomiast umowa, od której odstąpił przestaje obowiązywać (Stanisław Gurgul – Prawo Upadłościowe i Naprawcze, Duże Komentarze Becka, C.H. Beck 2004 r. s.311 i n.). Oznacza to, że w takim przypadku nie obowiązują także postanowienia umowne przewidujące kary umowne na wypadek odstąpienia od umowy.

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd Apelacyjny akceptując przedstawiony wyżej pogląd Sądu Najwyższego podzielił stanowisko skarżącego, iż prawo odstąpienia od umowy przyznane syndykowi w przepisie art. 98 prawa upadłościowego jest szczególnym uprawnieniem organu postępowania upadłościowego, nie zaś odstąpieniem od umowy opartym na podstawie umownej lub przewidzianej w kodeksie cywilnym. Składając takie oświadczenie syndyk nie staje się stroną umowy. Do takiego wniosku prowadzi także treść art. 99 prawa upadłościowego. Odmienny pogląd sądu pierwszej instancji, bliżej nieuzasadniony nie zasługuje na uwzględnienie.

Uznanie, iż doszło do naruszenia wskazanego przepisu prowadzi do wniosku, iż na skutek odstąpienia od umowy przez powodowego Syndyka Masy Upadłości pozwana Gmina jest zobowiązana do zwrotu wpłaconej kaucji gwarancyjnej, skoro odpadła podstawa świadczenia, stosownie do art. 405 kc

w zw. z art. 410 § 2 kc. Samego obowiązku zwrotu kaucji pozwana Gmina nie kwestionowała przeciwstawiając jedynie temu żądaniu swoją wierzytelność.

Powyższe rozważania skutkują uznaniem, iż pozwana Gmina nie uzyskała prawa domagania się kar umownych z tytułu odstąpienia od umowy, skoro odstąpienie to nie zostało dokonane na mocy postanowień umowy i nie było odstąpieniem strony umowy. W tych okolicznościach nie powstała wierzytelność pozwanej, a tym samym nie mogło dojść do skutecznego zgłoszenia zarzutu potrącenia. W tej sytuacji pozostałe zarzuty apelacji są bezprzedmiotowe i pozostają bez wpływu na treść rozstrzygnięcia.

Niezależnie od powyższego wskazać należy, iż zarzuty naruszenia art. 93 prawa upadłościowego oraz art. 498 kc w zw. z art. 483 kc nie były uzasadnione. Sąd Okręgowy prawidłowo przyjął dopuszczalność potrącenia wierzytelności powstałych po ogłoszeniu upadłości dokonanego na podstawie przepisów kodeksu cywilnego. Przy czym wadliwy jest też pogląd skarżącej, iż jej wierzytelność powstała przed dniem ogłoszenia upadłości. Nie może budzić żadnej wątpliwości, iż wierzytelność o zwrot kaucji powstała na skutek czynności syndyka, a zatem po ogłoszeniu upadłości.

W okolicznościach sprawy nie było też podstaw do stosowania art. 84 prawa upadłościowego, co czyni zarzut naruszenia tego przepisu bezzasadnym.

Ubocznie też wskazać należy, iż nie ma racji pozwana Gminy wskazując, iż syndyk podjął decyzję o wykonaniu umowy, a następnie o odstąpieniu od niej. Według niekwestionowanych poglądów doktryny nie można mówić o przystąpieniu do umowy per facta concludentia. Gdy niesporne jest, że nie przystąpiono do wykonania umowy i brak jest oświadczenia syndyka

o przystąpieniu do wykonania umowy a jednocześnie złożył jednoznaczne oświadczenie o odstąpieniu od niej, jedynym możliwym wnioskiem jest przyjęty przez sąd orzekający wniosek, iż doszło do skutecznego odstąpienia od umowy.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny uznał, iż apelacja powoda zasługuje na uwzględnienie i stosownie do art. 386 § 1 kpc zmienił zaskarżony wyrok i zasądził od pozwanej Gminy na rzecz powodowego Syndyka dochodzoną kwotę z odsetkami od dnia 28 maja 2014 r. Mając na uwadze treść art. 455 kc i przyjmując obowiązek spełnienia świadczenia niezwłocznie po wezwaniu do zapłaty przy zastosowaniu 14 dniowego terminu. Powództwo

o odsetki za okres od 14 maja do 27 maja 2014 r. Sąd Apelacyjny oddalił, oddalając też w tym zakresie apelację na mocy art. 385 kpc. Wobec uwzględnienia apelacji i w jej konsekwencji powództwa praktycznie w całości Sąd Apelacyjny zasądził na rzecz powoda zwrot kosztów procesu w całości. Jak również zasądził na rzecz powoda zwrot kosztów postępowania apelacyjnego. Orzeczenie o kosztach uzasadniają przepisy art. 98 § 1 i § 3 kpc w zw. z art. 99 kpc i art. 108 § 1 kpc i obejmują one uiszczone przez powoda opłaty odpowiednio od pozwu i od apelacji oraz wynagrodzenie pełnomocnika według stawek minimalnych stosownie do § 6 pkt 6 oraz § 12 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 490).